

Ny kraft: Endelige tillatelser og utbygging

2. kvartal 2013

Dette er en oversikt over Olje- og energidepartementets (OED) og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak om konsesjon og konsesjonsfritak for nye kraftprosjekter, og innrapportert oppstart av ny kraftproduksjon. Oversikten omfatter ny vannkraft og vindkraft i Norge, og status for godkjenning av anlegg for elsertifikatordningen. For vannkraftprosjekter skilles det mellom opprusting og utvidelse, små vannkraftverk samt vannkraft over 10 MW.

Oversikten er utarbeidet av NVE, og vil bli publisert hvert kvartal. Dette er tredje gangen dette gjøres. Rapporten gir tall for foregående kvartal og totaltall for kalenderåret. Rapporten publiseres en måned etter kvartalets slutt, for å sikre tid til at klagefrist kan løpe og til kvalitetssikring av tallgrunnlaget.

Tabellene (se side 4-5) viser summen av endelige tillatelser¹ gitt av energimyndighetene. Et vedtak er endelig enten når NVEs vedtak ikke påklages eller når OED har gjort vedtak etter klagebehandling eller innstilling. Søknadsprosessen og saksgang varierer noe avhengig av konsesjonstype og en samlet beskrivelse av saksgang for konsesjonssaker kan finnes på [NVEs internettsider](#)².

Tallene i denne oversikten vil ikke direkte kunne sammenlignes med tall for NVEs vedtak isolert sett, fordi NVEs vedtak kan klages inn til OED. En klage gjør at endelig vedtak kommer senere og utfallet av myndighetsvurderingen kan bli endret.

Informasjonen i oversikten er basert på uttrekk fra NVEs databaser, som også inneholder informasjon om OEDs vedtak. Informasjonen i databasene registreres hovedsakelig manuelt, og det tas derfor forbehold om mulige feil og unøyaktigheter.

Oversikten over utbygd vannkraft er basert på løpende innrapportering fra utbyggerne. Informasjonen om utbygd vindkraft hentes fra NVEs årlige rundspørring blant konsesjonsinnehavere og eiere. Informasjon om anlegg som er under bygging hentes fra flere kilder, særlig godkjenning av detaljplaner, men også fra media og direkte kontakt med utbyggere.

Spørsmål om oversikten kan rettes til Ressursseksjonen i NVE, v/Håvard Hamnaberg (tlf. 22 95 90 77), Senioringeniør Karen Nybakke (tlf. 930 51 189) eller til NVEs kommunikasjonsstab, v/Arne Sjøiland (tlf. 402 10 150).

Hovedtrekk for andre kvartal 2013

I løpet av andre kvartal ble det gitt endelig, rettskraftig tillatelse til prosjekter med en samlet forventet årsproduksjon på nesten 0,5 TWh. For årets seks første måneder er tilsvarende tall nesten 1 TWh. Brorparten av dette er vannkraftprosjekter, mens ett vindkraftverk fikk endelig konsesjon etter klagebehandling i OED.

¹ Med "endelig tillatelse" menes endelig, rettskraftig konsesjon eller fritak for konsesjonsplikt. Det kreves ytterligere myndighetsgodkjenning av NVE og/eller andre før et kraftverk kan bygges, avhengig av sakstype.

² <http://www.nve.no/no/Konsesjoner/Saksgang-for-konsesjonssoknader/>

NVE har behandlet flere småkraftsaker første halvår enn noen gang tidligere. Gruppevis behandling av småkraft ("pakkebehandling") ble startet opp i fjor og det foreligger nå vedtak i to av pakkene, den ene i Voss i Hordaland og den andre i Nordreisa/Kåfjord i Troms. 65 nye småkraftsaker er påbegynt i andre kvartal hvorav de fleste inngår i en gruppe av søknader. Som Tabell A viser, er det til sammen gitt endelig konsesjon til småkraftverk i siste kvartal med en antatt midlere årsproduksjon på 233 GWh.

Innen større vannkraftprosjekter har OED gitt konsesjon etter innstilling fra NVE til 3 kraftverk. Terråk kraftverk i Bindal kommune i Nordland samt kraftverkene Østerbø og Randalen i Høyanger kommune i Sogn og Fjordane. Terråk har en beregnet årsproduksjon på 54 GWh mens utbygging og regulering av kraftverkene Østerbø og Randalen med regulering av Nykjevatnet, har en beregnet samlet midlere årsproduksjon på 185 GWh.

Den 26. juni ga NVE konsesjon til Gilja vindkraftverk i Rogaland. Prosjektet har en ramme på 135 MW og er av søker estimert til å kunne generere 405 GWh årlig. Klagefristen for Gilja går ut den 15. august i år og det er derfor ikke klart om konsesjonen er rettskraftig eller om den vil bli påklaget til OED. Hittil i år har OED gitt endelig konsesjon til ett vindkraftverk, Svåheia vindkraftverk i Rogaland. Fálesrášša fikk også konsesjon i januar i år, men er til klagebehandling i OED. Tre vindkraftkonsesjoner er hittil i år avslått av NVE hvorav to er påklaget.

Åtte nye vannkraftverkprosjekter ble satt i drift i andre kvartal og det er registrert byggeaktivitet ved 58 prosjekter hvorav noen er større opprustings- og utvidelsesprosjekter (se Tabell C). Til sammen er det nå over 1,5 TWh ny vannkraftproduksjon som er under bygging (se Tabell D). I første halvår er det registrert at over 300 GWh ny vannkraftproduksjon er satt i drift. Av dette er 209 GWh registrert med idriftsettelse i andre kvartal. 70 prosent av produksjonsøkningen skyldes idriftsettelse av nye aggregater i kraftverkene Embretsfoss og Rendalen. Sammenlignet med forrige kvartal er vannkraft under bygging økt med 374 GWh. Nesten halvparten av denne økningen skyldes imidlertid byggestart på Nedre Røssåga der byggingen i virkeligheten ble startet i 1. kvartal, men som i denne oversikten først kom med i 2. kvartal.

Ingen vindkraftverk ble ferdigstilt i andre kvartal, men deler av Midtfjellet bestående av 21 turbiner (52,5 MW) kom i drift 8. mai. De resterende 23 turbinene forventes idriftssatt i fjerde kvartal. Midtfjellet har en beregnet årsproduksjon på 450 GWh ved full utbygging. I mai startet også anleggsarbeidene opp ved vindkraftverket Ráikkočearro i Berlevåg kommune i Finnmark. Vindkraftkonsesjonen har en ramme på 200 MW, men det er foreløpig kun første byggetrinn på 45 MW som er igangsatt. Første byggetrinn har planlagt ferdigstillelse senhøstes i 2014. Senere byggetrinn er avhengig av ledig nettkapasitet i området. Ved full utbygging vil Ráikkočearro vindkraftverk kunne produsere 540 GWh. (se Tabell D).

NVE gjør oppmerksom på at vindkraftanlegg der det bygges et mindre antall turbiner enn det konsesjonen gir tillatelse til, regnes anlegget som utbygd selv om det på et senere tidspunkt kan være mulig med utvidelser innenfor gjeldende konsesjon. En konsesjon i denne oversikten regnes altså i sin helhet som realisert (men da ført opp med virkelig utbygd installert effekt og med tilsvarende produksjonsanslag) selv om utbyggingen i realiteten senere kan øke. Dette kan føre til at summene for gitte konsesjoner ikke alltid sammenfaller med summen av utbygd installert effekt og produksjonsanslag. Det kan også forekomme forskjeller i omsøkt størrelse på utbyggingen og den konsesjonsgitte. Antall prosjekter skal imidlertid alltid være fast. Unntak gjøres dersom en utbygging er delt opp i flere kjente byggetrinn. Et prosjekt regnes da som under bygging helt til alle byggetrinnene er slutført med mindre det er knyttet spesielle vilkår til senere byggetrinn og som gjør at utbyggingen strekker seg over svært lang tid.

Det kommer stadig søknader om nye kraftverksprosjekter (se Tabell E). I andre kvartal mottok NVE 19 søknader om konsesjon eller konsesjonsfritak for små vannkraftverk, 2 søknader om konsesjon eller -fritak for opprustings- og utvidelsesprosjekter og to søknader om vannkraftverk over 10 MW. Det kom tre søknader om vindkraftverk i andre kvartal. Dette er omtrent likt som for første kvartal og noe lavere enn andre kvartal i 2012.

Tabeller

Tabell A: Endelig konsesjon/fritak

Teknologi	2. kvartal 2013			Sum 2013		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	29	81	233	63	125	390
Opprusting og utvidelse	2	23	20	9	40	66
Vannkraft > 10 MW	2	64	239	6	145	467
Vindkraft	0	0	0	1	24	65
Sum	33	168	492	79	334	988

Tabell A viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig, rettskraftig tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og for året til og med utløpet av kvartalet. Tallene inkluderer vedtak om konsesjonsfritak, men ikke om konsesjonsplikt. Saker som er til klagebehandling, er ikke inkludert. Disse tallene inngår også i tabell D, såfremt kraftverkene ikke er bygget og satt i drift.

Tabell B: Endelig avslag konsesjon

Teknologi	2. kvartal 2013			Sum 2013		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	23	64	190	31	92	288
Opprusting og utvidelse	0	0	0	0	0	0
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	0	0	0	1	128	391
Sum	23	64	190	32	220	679

Tabell B viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig, rettskraftig avslag på søknad om tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og for året til og med utløpet av kvartalet. Saker som er til klagebehandling, er ikke inkludert.

Tabell C: Ny produksjon

Teknologi	2.kvartal 2013			Sum 2013		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	6	20	62	11	37	136
Opprusting og utvidelse	2	144	146	4	149	174
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	0	0	0	0	0	0
Sum	8	163	209	15	186	309

Tabell C viser ny produksjon satt i drift i gjeldende kvartal, så langt NVE har fått melding om dette.

Tabell D: Endelig tillatelse, ikke idriftssatt

Teknologi	Under bygging			Gitt tillatelse, ikke bygd			Sum endelig tillatelse		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	37	159	506	312	586	1 964	349	745	2 469
Opprusting og utvidelse	20	382	989	29	360	448	49	741	1 437
Vannkraft > 10 MW	1	14	45	10	279	863	11	293	908
Vindkraft	2	310	870	23	1 667	4 621	25	1 977	5 491
Sum	60	864	2 409	374	2 892	7 896	434	3 756	10 305

Tabell D viser hovedtall for prosjekter som har endelig, rettskraftig tillatelse, men som ikke er satt i drift, fordelt på prosjekter under bygging og prosjekter der bygging ikke er startet. For noen prosjekter kan det være igangsatt bygging av bare deler av produksjonen tillatelsen gir rom for. Dataene inkluderer ikke saker som er til klagebehandling.

Tabell E: Totalt antall saker til behandling hos myndighetene, og saker hvor utredningsprogram er fastsatt

Teknologi	Saker til behandling			Utredningsprogram fastsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	828	2 297	7 256	0	0	0
Opprusting og utvidelse	48	538	1 986	3	165	163
Vannkraft > 10 MW	51	2 443	4 382	4	88	269
Vindkraft	79	8 144	22 964	34	5 358	15 718
Sum	1 006	13 421	36 587	41	5 610	16 150

Tabell E viser saker som ved utløpet av kvartalet ikke har endelig, rettskraftig vedtak uavhengig av stadier i saksbehandlingsprosessen i NVE, OED og Fylkeskommunen. Dette inkluderer meldinger, konsesjonspliktverdinger, søknader og saker til klagebehandling. Noen sakstyper er ikke inkludert. Dette gjelder saker stilt i bero, vindkraftsaker etter havenergiloven, og saker om revisjon av vilkår for vannkraftverk. I tillegg vises saker hvor utredningsprogram er fastsatt. Vær oppmerksom på at saker til behandling altså omfatter flere stadier og myndigheter i saksbehandlingen. Av totalt 1006 saker hadde NVE 705 små vannkraftverk til konsesjonsbehandling ved utløpet av andre kvartal.

Tabell F: Elsertifikater

	2. kvartal 2013			Sum 2013		
	Antall	MW *	GWh *	Antall	MW *	GWh *
Søknader under behandling				32		
Godkjente anlegg	44	926	221	74	969	358
<i>Av dette: I overgangsordningen</i>				47	505	162
<i>Av dette: Ikke i overgangsordningen</i>				27	464	195
Avslag	4	4		8	8	

Tabell F viser innkomne saker under behandling i NVE for godkjenning i elsertifikatsystemet samt godkjente og avslåtte anlegg i henholdsvis 2. kvartal og hittil i 2013. Vedtak som er påklaget vises ikke i tabellen. Se også www.elsertifikater.no for en prosjektvis oversikt.

*MW- verdier gjelder hele anlegget, også når kun deler av produksjonen er elsertifikatberetiget. GWh-verdiene gjelder kun den elsertifikatberettigede produksjonen.

Merknad! På grunn av teknisk feil i våre systemer ble det gjort feil i rapporteringen i første kvartal. Tallene for andre kvartal er korrekt.